

84

ZÁKON

ze dne 27. března 1990

o právu shromažďovacím

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Úvodní ustanovení

§ 1

- (1) Každý má právo pokojně se shromažďovat.
- (2) Výkon tohoto práva slouží k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek. Za shromáždění ve smyslu tohoto zákona se považují též průvody, slouží-li k účelu uvedenému ve větě první.
- (3) Ke shromáždění není třeba předchozího povolení orgánu veřejné moci.
- (4) Jsou zakázána shromáždění v blízkosti budov Parlamentu České republiky, a to v místech vymezených v příloze tohoto zákona.

§ 2

Za shromáždění ve smyslu tohoto zákona se nepovažují:

- a) shromáždění osob související s činností orgánu veřejné moci upravená jinými právními předpisy;
- b) shromáždění související s poskytováním služeb;
- c) jiná shromáždění nesloužící účelu uvedenému v § 1 odst. 2.

§ 2a

Působnost ve věcech práva shromažďovacího v přenesené působnosti vykonává

- a) obecní úřad, v jehož územním obvodu se má shromáždění konat,
- b) pověřený obecní úřad, přesahuje-li místo konání shromáždění územní obvod obecního úřadu,
- c) krajský úřad, pokud místo konání shromáždění přesahuje správní obvod pověřeného obecního úřadu,
- d) Ministerstvo vnitra, pokud místo konání shromáždění přesahuje hranice kraje

(dále jen „úřad“).

Svolání shromáždění

§ 3

Shromáždění může svolat občan starší 18 let nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, anebo skupina osob (dále jen „svolavatel“).

§ 4

- (1) Shromáždění musí být oznamována úřadu s výjimkou:
 - a) shromáždění pořádaných právnickými osobami přístupných jen jejich členům či pracovníkům a jmenovitě pozvaným hostům;
 - b) shromáždění pořádaných církvemi nebo náboženskými společnostmi²⁾ v kostele nebo v jiné modlitebně, procesí, poutí a jiných průvodů a shromáždění sloužících k projevům náboženského vyznání;
 - c) shromáždění konaných v obydlích;
 - d) shromáždění jmenovitě pozvaných osob v uzavřených prostorách.
- (2) Rada obce může ve svém územním obvodu nařízením určit místa, kde lze konat shromáždění k účelu uvedenému v § 1 odst. 2 bez oznámení. Přitom může stanovit dobu, v níž se taková shromáždění konat nesmějí.

§ 5

- (1) Svolavatel je povinen shromáždění oznámit úřadu tak, aby úřad oznámení obdržel alespoň 5 dnů předem. Úřad může v odůvodněných případech přijmout oznámení i v kratší lhůtě. Za právnickou osobu podá oznámení ten, kdo ji v této věci zastupuje.
- (2) K oznámení, které svolavatel podá dříve než 6 měsíců přede dnem konání shromáždění, se nepříhlíží.
- (3) V oznámení musí svolavatel uvést:
 - a) účel shromáždění, den a místo jeho konání a dobu zahájení; jde-li o shromáždění na veřejném prostranství, též předpokládanou dobu jeho ukončení;
 - b) předpokládaný počet účastníků shromáždění;
 - c) opatření, která provede, aby se shromáždění konalo v souladu se zákonem, zejména potřebný počet pořadatelů starších 18 let, které k organizaci shromáždění určí, a způsob jejich označení;
 - d) má-li jít o průvod, výchozí místo, cestu a místo ukončení;
 - e) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, dále adresu místa trvalého pobytu nebo adresu místa hlášeného pobytu, jde-li o cizince (dále jen „adresa místa pobytu“), a adresu pro doručování, neshoduje-li se s adresou místa pobytu svolavatele, a rovněž adresu pro zasílání informací elektronickou poštou, telefonní číslo nebo jiný dostupný kontaktní údaj; u právnické osoby její název a sídlo a jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, adresu místa pobytu a adresu pro doručování, neshoduje-li se s adresou místa pobytu, a rovněž adresu pro zasílání informací elektronickou poštou, telefonní číslo nebo jiný dostupný kontaktní údaj toho, kdo ji v této věci zastupuje;

- f) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, adresu místa pobytu a adresu pro zasílání informací elektronickou poštou, telefonní číslo nebo jiný dostupný kontaktní údaj toho, kdo je zmocněn jednat v zastoupení svolavatele, je-li zastoupen nebo jde-li o skupinu osob.
- (4) Má-li se shromáždění konat pod širým nebem mimo veřejná prostranství, je svolavatel povinen k oznámení přiložit písemný souhlas toho, kdo je vlastníkem, případně uživatelem pozemku.
- (5) Neuvede-li svolavatel údaje podle odstavce 3 nebo jsou-li uvedené údaje neúplné, nepřesné nebo nepravdivé anebo nepředloží-li svolavatel k oznámení souhlas podle odstavce 4, úřad svolavatele na vady oznámení neprodleně upozorní.
- (6) Neodstraní-li svolavatel vady oznámení v úřadem stanovené lhůtě nebo se nejedná o shromáždění podle tohoto zákona, úřad oznámení usnesením bez zbytečného odkladu odloží. Rozhodnutí o odvolání musí být vydáno nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne podání odvolání.

§ 6

Oprávnění a povinnosti svolavatele

- (1) Svolavatel je oprávněn činit všechna opatření ke svolání shromáždění. Zejména je oprávněn v souladu s oznámeným účelem shromáždění osobně či písemně nebo jinak zvat k účasti na něm. Úřad podle možností a okolností poskytuje svolavateli pomoc.
- (2) Oprávnění svolavatele podle odstavce 1 zaniká, nebyla-li platně splněna oznamovací povinnost podle § 5 nebo bylo-li shromáždění zakázáno.
- (3) Je-li důvodná obava, že shromáždění bude rušeno, může svolavatel požádat úřad nebo Policii České republiky, aby shromáždění byla poskytnuta ochrana.
- (4) Svolavatel vydává přímo nebo s pomocí pořadatelů účastníkům pokyny k zajištění řádného průběhu shromáždění.
- (5) Svolavatel je povinen
- a) poskytnout úřadu na jeho žádost součinnost nezbytnou k zajištění řádného průběhu shromáždění, zejména plnit pokyny úřadu a Policie České republiky a splnit povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy;
 - b) zajistit potřebný počet způsobilých pořadatelů starších 18 let;
 - c) být přítomen na jím oznámeném shromáždění a řídit průběh shromáždění tak, aby se podstatně neodchylovalo od účelu shromáždění uvedeného v oznámení;
 - d) dávat závazné pokyny pořadatelům;
 - e) dbát o pokojný průběh shromáždění a činit opatření, aby nebyl narušován;
 - f) shromáždění ukončit.
- (6) Nepodaří-li se svolavateli při narušení pokojného průběhu shromáždění zjednat nápravu, požádá bez zbytečného odkladu o potřebnou pomoc úřad nebo Policii České republiky a vlastními prostředky vyzve účastníky k obnovení pokojného průběhu shromáždění. Může tak učinit též, jestliže se účastníci po ukončení shromáždění pokojně nerozejdou.
- (7) Vzejde-li ze shromáždění petice, postupuje se podle zvláštních předpisů.¹⁾
- (8) Ustanovení předchozích odstavců se přiměřeně vztahují i na shromáždění, která podle § 4 nemusí být oznamována.

§ 7

Povinnosti účastníků shromáždění

- (1) Účastníci shromáždění jsou povinni dbát pokynů svolavatele a pořadatelů podle § 6 a zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění.
- (2) Po ukončení shromáždění jsou jeho účastníci povinni se pokojně rozejít. Je-li shromáždění rozpuštěno, jsou povinni neprodleně opustit místo shromáždění. V rozchodu jim nesmí být žádným způsobem bráněno.
- (3) Účastníci shromáždění nesmějí mít u sebe střelné zbraně, munici, výbušniny nebo pyrotechnické výrobky. Rovněž nesmějí mít u sebe jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím.
- (4) Účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci pokud úřad nebo Policie České republiky vydá takový pokyn, je-li narušen či ohrožen pokojný průběh shromáždění.

Působnost úřadu

§ 8

- (1) Úřad může s ohledem na místní podmínky nebo na veřejný pořádek navrhnout svolavateli, aby se shromáždění konalo na jiném místě nebo v jinou dobu.
- (2) Úřad může v nezbytných případech pro účely ochrany veřejného pořádku nebo práv a svobod jiných rozhodnutím stanovit podmínky konání shromáždění. Úřad může stanovit podmínky pro konání shromáždění zejména tehdy, má-li se na stejném místě a ve stejnou dobu konat jiné shromáždění nebo veřejnosti přístupný kulturní, sportovní nebo jiný společenský podnik (dále jen „veřejnosti přístupný podnik“) a mezi svolavatelem nebo mezi svolavatelem a osobou pořádající veřejnosti přístupný podnik nedošlo k dohodě o úpravě doby nebo místa konání shromáždění nebo veřejnosti přístupného podniku.
- (3) Úřad může vyslat na shromáždění svého zástupce, jemuž je svolavatel povinen vytvořit podmínky pro řádné plnění jeho úkolů, zejména mu umožnit sledování průběhu shromáždění a provedení úkonů nezbytných k případnému rozpuštění shromáždění.
- (4) Zástupce úřadu může v místě shromáždění udílet pokyny sloužící k zajištění účelu shromáždění, k odstranění rozporů při střetu práv více svolavatelů, včetně pokynu k úpravě místa konání shromáždění, nebo při střetu různých práv a k ochraně veřejného pořádku, zdraví a majetku.
- (5) Zástupce úřadu při výkonu svého oprávnění postupuje tak, aby případný zásah do práva na svobodu shromažďování nebo jiného práva šetřil jeho podstatu a nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákonem.
- (6) Není-li zástupce úřadu přítomen nebo vyžadují-li to okolnosti na místě, zejména rozsah či povaha shromáždění, může podle odstavců 3 až 5 obdobně postupovat příslušník Policie České republiky (dále jen „policista“).

§ 9

Úřad může svolavateli uložit, aby shromáždění konané ve večerních hodinách bylo ukončeno tak, aby nedošlo k nepřiměřenému rušení nočního klidu.

§ 10

- (1) Úřad, jemuž bylo shromáždění oznámeno, je zakáže, jestliže by účel shromáždění směřoval k výzvě:
 - a) popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů;
 - b) dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti;
 - c) jinak porušovat ústavu a zákony.
- (2) Úřad shromáždění zakáže též tehdy, jestliže
 - a) se má konat na místě, kde by účastníkům hrozilo závažné nebezpečí pro jejich zdraví,
 - b) na stejném místě a ve stejnou dobu se má podle dříve doručeného oznámení konat jiné shromáždění, mezi svolavateli nedošlo k dohodě o úpravě doby nebo místa jeho konání a stanovení podmínek podle § 8 odst. 2 by bylo zjevně neúčelné; nelze-li určit, které oznámení bylo doručeno dříve, rozhodne se za účasti zástupců svolavatelů losováním.
- (3) Úřad může shromáždění zakázat, má-li být konáno v místě, kde by nutné omezení dopravy a zásobování bylo v závažném rozporu se zájmem obyvatelstva, lze-li bez nepřiměřených obtíží konat shromáždění jinde, aniž by se tím zmařil oznámený účel shromáždění.
- (4) Úřad nemůže shromáždění zakázat z důvodů uvedených v odstavcích 2 a 3, jestliže svolavatel přijal návrh úřadu podle § 8 odst. 1.

§ 11

- (1) O zákazu shromáždění rozhodne úřad bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů od okamžiku, kdy oznámení, které obdržel, splňuje náležitosti požadované tímto zákonem. O stanovení podmínek pro konání shromáždění rozhodne úřad do 3 pracovních dnů od okamžiku, kdy mu bylo způsobem podle věty první oznámeno jiné shromáždění na daném místě nebo kdy se dozvěděl o jiných okolnostech odůvodňujících stanovení podmínek konání shromáždění, nejpozději však 2 pracovní dny před konáním kteréhokoliv z dotčených shromáždění. Stanovení podmínek konání shromáždění nesmí bránit v konání nebo splnění účelu dříve oznámeného shromáždění nebo dříve připraveného veřejnosti přístupného podniku. Proti rozhodnutí podle vět první a druhé se nelze odvolat.
- (2) Úřad rozhodnutí podle odstavce 1 doručí veřejnou vyhláškou. Úřad zašle svolavateli písemné vyhotovení rozhodnutí bez zbytečného odkladu na vědomí. Rozhodnutí je doručeno vyvěšením.
- (3) Žalobu proti rozhodnutí úřadu podle odstavce 1 může svolavatel podat do 15 dnů od jeho doručení. Soud rozhodne do 3 pracovních dnů od podání žaloby, a pokud nejsou splněny podmínky řízení, pak od odstranění vad podání, k jejichž odstranění je soud povinen vyzvat bez zbytečného odkladu. Soud v řízení doručuje účastníkům a osobám zúčastněným na řízení vyvěšením na úřední desce soudu. Soud zároveň s vyvěšením zašle písemnost na vědomí způsobem, kterým by ji jinak podle soudního řádu správního doručoval, a podle okolností může použít i další způsoby vy-

rozumění účastníků a osob zúčastněných na řízení tak, aby byla co nejvíce šetřena jejich práva. Svolavatel je po zrušení rozhodnutí úřadu soudem oprávněn shromáždění uspořádat v souladu s oznámením. Pokud soud zruší rozhodnutí úřadu po dni oznámeného shromáždění, lze je konat později tak, aby bylo uskutečněno do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu; v takovém případě svolavatel vyrozumí úřad o dni konání shromáždění nejpozději 1 pracovní den před jeho konáním.

§ 12

- (1) Jestliže se shromáždění koná, ačkoliv je zakázáno, vyzve zástupce úřadu svolavatele způsobem uvedeným v odstavci 5, aby shromáždění neprodleně ukončil.
- (2) Shromáždění, které se koná, aniž bylo oznámeno podle § 5, může zástupce úřadu rozpustit, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 až 3, nebo je-li zakázáno ze zákona. To platí i pro shromáždění, která se neoznamují.
- (3) Shromáždění, které bylo oznámeno a nebylo zakázáno, může být způsobem uvedeným v odstavci 5 rozpuštěno, jestliže se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu takovým způsobem, že v průběhu shromáždění nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1, nebo pokud nastaly mimořádné okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 2 nebo 3.
- (4) Shromáždění může být rozpuštěno způsobem stanoveným v odstavci 5, jestliže se lze důvodně domnívat, že jeho účastníci při něm páchají trestné činy, pokud se účastníci neřídí rozhodnutím úřadu nebo nebyly splněny povinnosti účastníků shromáždění podle § 7 odst. 3 a 4 a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým účastníkům shromáždění.
- (5) Rozpuštění je zásahem na místě. Shromáždění rozpouští zástupce úřadu výzvou svolavatel, aby shromáždění ukončil. Pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, zejména je nevyzve k rozchodu, sdělí zástupce úřadu účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno, a vyzve je, aby se pokojně rozešli. Sdělení musí obsahovat důvody k rozpuštění a upozornění na následky neuposlechnutí této výzvy a musí být učiněno takovým způsobem, aby bylo účastníkům srozumitelné a aby se s ním všichni účastníci shromáždění mohli seznámit.
- (6) Nekona-li zástupce úřadu nebo je-li zástupce úřadu nepřítomný, může shromáždění rozpustit i policista a dále zástupce krajského úřadu, v jehož správním obvodu se shromáždění koná, nebo Ministerstva vnitra; ustanovení odstavce 5 se použije obdobně. Jestliže byl úkon směřující k rozpuštění shromáždění proveden bez přítomnosti zástupce úřadu, policista nebo zástupce správního orgánu podle věty první vyrozumí do 15 dnů úřad o provedeném zákroku.

§ 13

Žalobu proti rozpuštění shromáždění může svolavatel nebo účastník shromáždění podat do 15 dnů.

§ 14

Přestupky fyzických osob

- (1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
 - a) neuposlechne pokyn svolavatele anebo určených pořadatelů shromáždění nebo těmto osobám brání v plnění jejich povinnosti,
 - b) v rozporu s § 7 odst. 2 brání účastníkům shromáždění, aby se pokojně rozešli,

- c) neoprávněně ztěžuje účastníkům shromáždění přístup na shromáždění nebo jim v něm brání,
 - d) nesplní pokyn zástupce úřadu nebo policisty udělený na základě § 8 odst. 4,
 - e) brání účastníkům shromáždění ve splnění účelu shromáždění nepřístojným chováním, nebo
 - f) neoprávněně úmyslně brání jinému v podstatném rozsahu ve výkonu práva shromažďovacího.
- (2) Fyzická osoba se jako účastník shromáždění dopustí přestupku tím, že
- a) v rozporu s § 7 odst. 3 má u sebe střílnou zbraň, municí, výbušninu nebo pyrotechnický výrobek anebo jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví,
 - b) v rozporu s § 7 odst. 4 má zakrytý obličej způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jeho identifikaci, nebo
 - c) v rozporu s § 12 odst. 5 neuposlechne výzvy svolavatele k pokojnému rozchodu z ukončeného shromáždění anebo neuposlechne výzvy zástupce úřadu nebo policisty k pokojnému rozchodu z rozpuštěného shromáždění.
- (3) Fyzická osoba se jako svolavatel shromáždění dopustí přestupku tím, že
- a) v rozporu s § 5 odst. 1 svolá nebo pořádá shromáždění bez oznámení,
 - b) pořádá shromáždění, které je na základě zákona nebo rozhodnutí úřadu zakázáno, nebo takové zakázané shromáždění svolává,
 - c) bez vážného důvodu nesplní některou z povinností podle § 6 odst. 4 až 6,
 - d) nesplní některou z podmínek pro konání shromáždění stanovenou úřadem na základě § 8 odst. 2, nebo
 - e) v rozporu s § 12 odst. 5 neučiní účinná opatření, aby se účastníci shromáždění pokojně rozešli.
- (4) Za přestupek podle odstavců 1 až 3 lze uložit pokutu do 15 000 Kč.

§ 14a

Přestupky právnických osob

- (1) Právnická osoba se jako svolavatel shromáždění dopustí přestupku tím, že
- a) v rozporu s § 5 odst. 1 svolá nebo pořádá shromáždění bez oznámení,
 - b) pořádá shromáždění, které je na základě zákona nebo rozhodnutí úřadu zakázáno, nebo takové zakázané shromáždění svolává,
 - c) nesplní některou z povinností podle § 6 odst. 4 až 6,
 - d) nesplní některou z podmínek pro konání shromáždění stanovenou úřadem na základě § 8 odst. 2, nebo
 - e) v rozporu s § 12 odst. 5 neučiní účinná opatření, aby se účastníci shromáždění pokojně rozešli.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 30 000 Kč.

§ 14b

Společná ustanovení k přestupkům

- (1) Přestupky podle tohoto zákona projednává v přenesené působnosti obec.
- (2) Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil.

Společná ustanovení

§ 16

Rozhodnutí vydané podle § 8 odst. 2 a § 10 je prvním úkonem v řízení.

§ 17

Je-li v tomto zákonu lhůta určena počtem dnů, rozumí se jedním dnem doba 24 hodin od události, k níž se lhůta váže.

§ 19

Ustanovení zákonů o mimořádných opatřeních v době vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a o opatřeních proti šíření infekčních onemocnění³⁾ nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 21

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních, ve znění pozdějších předpisů, pokud jde o shromáždění;
2. vyhláška ministra vnitra č. 320/1951 Ú. l. (č. 348/1951 Ú. v.) o dobrovolných organizacích a shromážděních, ve znění pozdějších předpisů, pokud jde o shromáždění;
3. § 1 a 3 zákona č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku;
4. § 40 zákona č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti.

§ 22

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

Příloha k zákonu č. 84/1990 Sb.

Místa, kde jsou shromáždění zakázána

1. Sněmovní, Praha 1,
2. U Zlaté studně, Praha 1,
3. Tomášská, Praha 1,
4. Thunovská, Praha 1,
5. Valdštejnské náměstí, Praha 1,
6. Valdštejnská, Praha 1,
7. Zámecká, Praha 1,
8. chodník přiléhající k severní hraně Malostranského náměstí, Praha 1, mezi křižovatkami s ulicí Zámecká, Praha 1, a Tomášská, Praha 1, a
9. Letenská, Praha 1, a to v úseku mezi Malostranským náměstím, Praha 1, a křižovatkou s ulicí Josefská, Praha 1.

¹⁾ Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním

²⁾ Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).

³⁾ Hlava III zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.